

ДО
ХЕЛСИНШКИ КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Ул. Наум Наумовски Борче бр. 83

рег. бр. 13.11 74007/1
18102017
Скопје

СКОПЈЕ

Предмет: Мислење, доставува. –
Врска: Ваш акт бр. 43-6037/2 од 22.09.2017 година

Министерство за
внатрешни работи

ул. Димче Мирчев бр.9
Скопје

Тел. (02) 3111 042
Факс: (02) 3143 400
www.mvr.gov.mk

Во врска со Вашиот акт под горенаведениот број и датум, со кој до Министерството за внатрешни работи на мислење беа доставени Предлози и препораки од Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија за Програма за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година, Ве известуваме за следното:

Во однос на препораката на Хелсиншкиот комитет од делот „Бегалци, мигранти и баратели на азил“, односно во врска со предлозите за измени на Законот за азил и привремена заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/03, 66/07, 142/08, 146/09, 166/12, 101/15, 152/15, 55/16 и 71/16), со цел подобрување на правната заштита на бегалците и барателите на азил во Република Македонија, Ве известуваме дека предлог текстот на новиот закон за кој е отворена можност да носи назив, “Закон за меѓународна и привремена заштита“, е изготвен и согласно Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2017 година, предвидено е да биде доставен до Владата во декември 2017 година.

За точката 1 од делот „Бегалци, мигранти и баратели на азил“, односно препораките за измена на Законот во насока на усогласување на националната правна рамка со меѓународно признатите стандарди во поглед на правото на преведувач во постапката за азил, односно препораката преводот да се обезбеди на јазик кој лицето го разбира, а не на јазик кој разумно се претпоставува дека лицето го разбира, укажуваме на тоа дека Законот за азил и привремена заштита во оваа насока е усогласен со Директивите на Европската Унија и ова е преточено решение од истите, односно постои усогласеност со европското законодавство во овој дел.

Имено, Министерството за внатрешни работи во постапката по поднесено барање за признавање право на азил, ги користи преведувачите со кои Здружението за млади правници има склучено договор за работа или користење на повремени услуги и тоа на јазиците: арапски, фарси, руски, турски, англиски, грчки и француски.

Во однос на препораката како основ за добивање право на азил да се додаде “сексуална ориентација, родов идентитет или полови карактеристики”, укажуваме на тоа дека истото е веќе уредено со Законот за азил и привремена заштита во член 23-а кој се однесува на ранливи лица со посебни потреби, односно ставот 5 од истиот член предвидува дека при оценка на барањето за признавање право на азил неопходно е да се имаат предвид облиците на прогонување специфични за половата припадност.

Во врска со препораката која се однесува на дефинирање на поимот “безбедна трета земја”, укажуваме дека во предлог текстот на новиот Закон за меѓународна и привремена заштита, се напушта постојното решение, а во пракса проценката за безбедна земја се прави врз индивидуална основа, со оглед дека законот предвидува можност барателот на право на азил во текот на постапката за признавање право на азил да докаже дека безбедната трета земја не е безбедна за него.

Исто така, Предлог текстот на новиот закон за меѓународна и привремена заштита, согласно ЕУ Директивите нуди ново законско решение во однос на семејното обединување, односно рок за семејно обединување се предвидува само за лицата под супсидијарна заштита, но не и за признаените бегалци.

Во однос на точката 4 од делот „Бегалци, мигранти и баратели на азил“, односно препораката дека третманот на посебни категории на лица кои имаат потреба од меѓународна заштита треба да биде прецизно дефиниран на ниво на подзаконски акти, укажуваме на тоа дека Владата на Република Македонија, односно Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција во ноември 2015 ги усвои Стандардните оперативни процедури за постапување со деца-странци, а во јули 2016 - Стандардните оперативни процедури за постапување со ранливи категории лица – странци.

Инаку, ранливи лица, во смисла на Законот за азил и привремена заштита, се процесно неспособни лица, малолетни лица, малолетни лица без придружба, тешко болни лица, лица со пречки во развојот, стари лица, бремени жени, самохрани

родители со малолетни деца, жртви на трговија со луѓе и лица кои биле изложени на мачење, силување или други тешки форми на психолошко, физичко или сексуално насилство.

Во однос на препораките од точката 5 од делот „Бегалци, мигранти и баратели на азил“, кои се однесуваат на тоа дека условите во прифатните центри за задржување странци и баратели на азил треба да бидат подобри, а времето на престој во Прифатниот центар за странци во Гази Баба по поднесување на барање за азил мора да биде ограничено на покусок од просечниот (30-60 дена), укажуваме на тоа дека барателите на право на азил, веднаш по поднесување на барањето за признавање право на азил се префрлаат во Центарот за баратели на право на азил-Визбегово или во сигурната куќа-објект наменет за згрижување на ранлива категорија на лица, во зависност од проценката на Министерството за труд и социјална политика, кој менаџира со овие центри.

Исто така, Ве информираме дека во надлежност на Министерството за внатрешни работи е само Прифатниот центар за странци во Гази Баба и тековното одржување на овој објект, реновирањето и подобрувањето на условите за престој на задржаните лица претставуваат континуиран процес.

Имено, за непречено функционирање на Прифатниот центар за странци Гази Баба (како објект од затворен тип), во текот на 2015 година, Министерството за внатрешни работи има инвестирано 2.107.161,00 денари за реновирање и тековно одржување на објектот (во објектот се реновирани санитарните јазли, електричната инсталација и системот за греење, заменети се оштетените прозори и врати, зградата е префарбана и извршени се градежни работи).

На подобрување на условите континуирано е работено и во текот на 2016 и 2017 година, со издвојување на средства од Буџетот на Република Македонија и во соработка со невладини организации и граѓански здруженија (реновиран е подот, стариот ламинат е заменет со керамички плочки, повторно се реновирани санитарните јазли и кујната, старите дрвени врати се заменети со нови, дрвените прозори се заменети со PVC прозори, обезбедени се нови елементи за кујна, огледала, 2 нови веш – машини, 1 сушална за алишта, обезбедени се нови 270 постелнини и 150 перници. Во 2017 година, во делот за сместување на странски државјани од женски пол поставени се нови кујна, маса со столици и телевизор).

Во соработка со Црвениот Крст на Република Македонија се работи на проект за реновирање на делот предвиден за сместување на странски државјани од машки пол и на просторијата за прием на лица, како и климатизирање на целиот објект.

Активностите за подобрување на условите за престој ќе продолжат и во иднина, сè до дислоцирањето на Прифатниот центар за странци во нов објект (за чија изградба постапката е во тек).

Во однос на точката 6 од делот „Бегалци, мигранти и баратели на азил“, односно препораката дека е неопходно одредување на правниот статус на бегалците и нерегулираните мигранти кои се задржани во Прифатно-транзитни центри во Винојуг, Гевгелија и Табановце, Куманово, земајќи во предвид дека значителна бројка на бегалци беа задржани и подолго од една година без регулиран статус, Ве информираме за следното:

Лицата кои се затекнаа на територијата на Република Македонија по затворањето на рутата, не беа „задржани,“ во прифатните центри за странци Гевгелија и Табановце, туку им беше дозволено да престојуваат во овие објекти на подолг период иако нивната намена е за краткорочен престој на лица во транзит, од 4 до 6 часа.

Прифатните центри за странци Табановце и Гевгелија се објекти од отворен тип и не се во надлежност на Министерството за внатрешни работи, а за податокот дека лицата кои престојуваат во нив не се задржани говори и фактот што бројната состојба во двата центри се менува речиси на дневна основа.

Се работи за лица со незаконски престој во Република Македонија бидејќи оствариле незаконски влез во државата и на кои им е дозволено да ги користат услугите на овие центри од хуманитарни причини, односно подобрите услови за престој и услуги кои истите ги нудат, а се користат како алтернативно сместување наместо привременото задржување во Прифатниот центар Гази Баба.

Лицата на кои се однесува препораката, а кои беа затекнати на територијата на Република Македонија во време на затворањето на рутата за транзит, исто така беа лица со незаконски престој и на сите им беа издадени потврди за искажана намера за поднесување на барање за признавање на правото на азил, но во предвидениот рок од три дена истите не ја напуштија државата, ниту поднесоа барање за азил во

Република Македонија. По истекот на тој рок, а со оглед дека не беше искористена ниту една од можностите (поднесување на барање за азил или напуштање на државата), на лицата им истече и периодот на законски престој во државата. И покрај тоа што по истекот на тој рок станаа лица со незаконски престој и требаше да се иницира постапка за враќање во земјата на потекло или земјата од која оствариле влез во Република Македонија, од хуманитарни причини, на лицата им беше дозволен престој на неопределен период.

На оние лица кои по истекот на предвидениот рок од три дена поднесоа барање за азил, им беше овозможен непречен пристап до механизмот за меѓународна заштита во Република Македонија.

Воедно, укажуваме на тоа дека сите евидентирани лица во привремените транзитни центри беа поединечно интервјуирани од претставници на Министерството за внатрешни работи и им беа презентирани можностите за поднесување на барање за азил во Република Македонија, иако тоа не е законска обврска за Министерството за внатрешни работи.

Со почит,

МИНИСТЕР
ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Оливер Спасовски

Изготвил: Елена Спасовска

Контролирал: Весна Исајловска-Наумовска

Согласен: Снежана Петровиќ-Арсовска

Одобрил: Весна Доревска